

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Закарпатської** області щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2021 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Закарпатської області в II кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Закарпатської області у II кварталі 2021 року свідчать, що респонденти продовжують очікувати зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та поліпшення розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікується помірна інфляція. Курсові очікування поліпшилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 36.4% (як у попередньому кварталі) (найвища оцінка серед регіонів) (графік 1). У цілому по Україні – 15.9%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** 81.8% респондентів області очікують, що зростання цін не перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 100.0%), у цілому по Україні – 54.2%. **Головним чинником інфляції** респонденти називають витрати на виробництво (графік 2);
- **уповільнення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 45.5% респондентів (у попередньому кварталі – 54.5%), у цілому по Україні – 63.6%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 27.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 9.1%) (таблиця). У цілому по Україні – 18.3%;
- **збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 18.2% (у I кварталі 2021 року – «мінус» 9.1%) (таблиця), у тому числі обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 28.6% (у попередньому кварталі – 0.0%). У цілому по Україні – по 21.0%;
- **зростання інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар:** баланс відповідей – 18.2% (у попередньому кварталі – 9.1%). **Обсяги видатків на виконання будівельних робіт, за оцінками респондентів, залишаються без змін:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 18.2%). У цілому по Україні очікується зростання обсягу інвестицій: баланси відповідей – 16.9% та 6.4% відповідно;
- **скорочення кількості працівників на своїх підприємствах нижчими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 18.2%, у I кварталі 2021 року – «мінус» 36.4% (графік 4). У цілому по Україні прогнозується незначне скорочення кількості працівників – «мінус» 1.0%;
- **уповільнення зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва:** баланси відповідей – 54.5% та 45.5% відповідно (у I кварталі 2021 року – 90.9% та 63.6%) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатиме вартість трудових ресурсів та занадто високі ціни на енергоносії (графік 7);
- **уповільнення зростання витрат на одиницю продукції:** баланс відповідей – 36.4% (у попередньому кварталі – 45.5%). Водночас очікується **прискорення зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника:** баланс відповідей – 70.0% (у I кварталі 2021 – 63.6%) (графіки 4, 6).

Головним чинником, що обмежує спроможність підприємств нарощувати виробництво, залишається недостатній попит. Вплив цін на сировину та матеріали підвищився порівняно з попереднім опитуванням (графік 5).

Очікується зменшення потреб підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу виключно національній валюті. Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти назвали наявність інших джерел фінансування та занадто високі ставки за кредитами (графік 9).

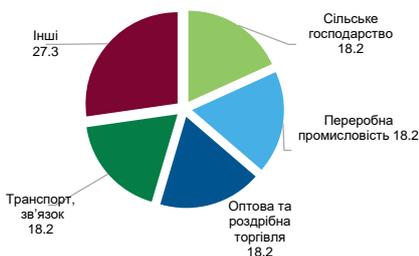
Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 97.5%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

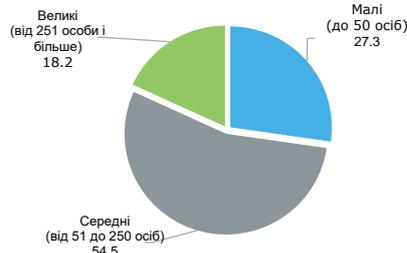
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий** (уперше після I кварталу 2020 року): баланс відповідей – 9.1% (у I кварталі 2021 року – «мінус» 18.2%), у цілому по Україні – 6.0%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва збільшився і є вищий, ніж нормальний:** баланс відповідей – 20.0% (у попередньому кварталі – 0.0%);
- **підприємства області можуть задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних потужностей:** баланс відповідей – 18.2% (у I кварталі 2021 року – 9.1%).

Паспорт вибірки^{1,2}

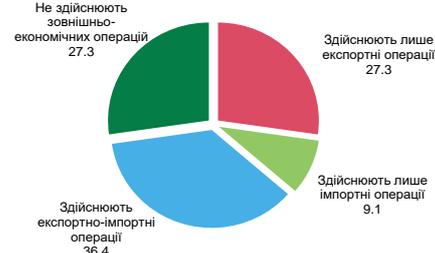
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

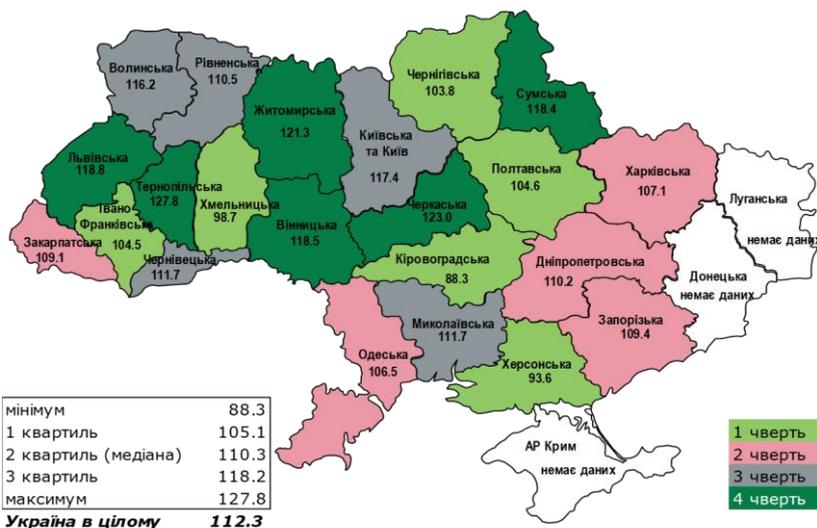

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 05–24 травня 2021 року;
- опитано всього 11 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Закарпатської області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	18.2	-9.1	0.0	-9.1	27.3
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	18.2	0.0	-20.0	-9.1	18.2
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-30.0	-9.1	-20.0	-18.2	0.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-9.1	9.1	-10.0	9.1	18.2
кількості працівників	0.0	-18.2	-30.0	-36.4	-18.2

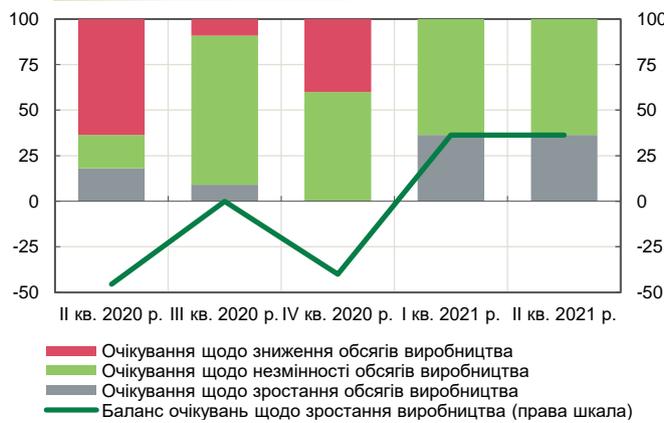
¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

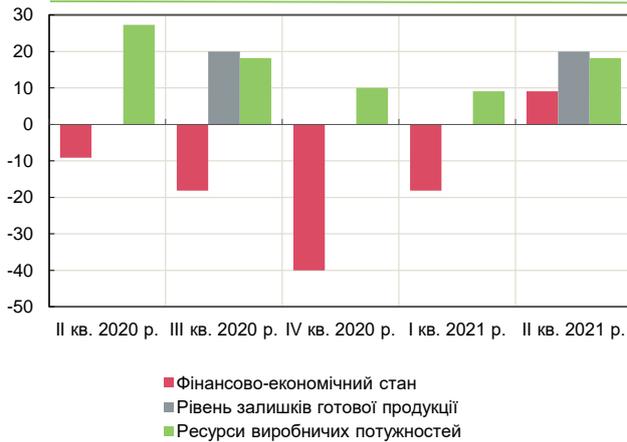
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

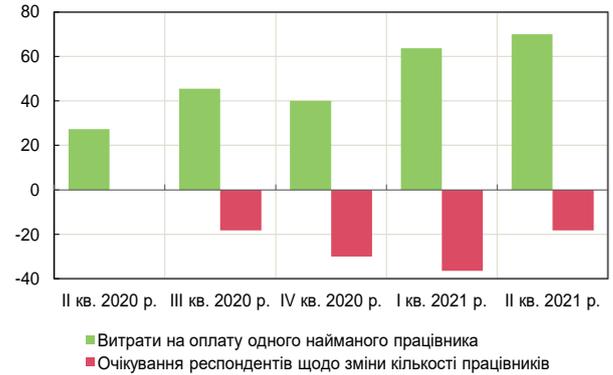
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

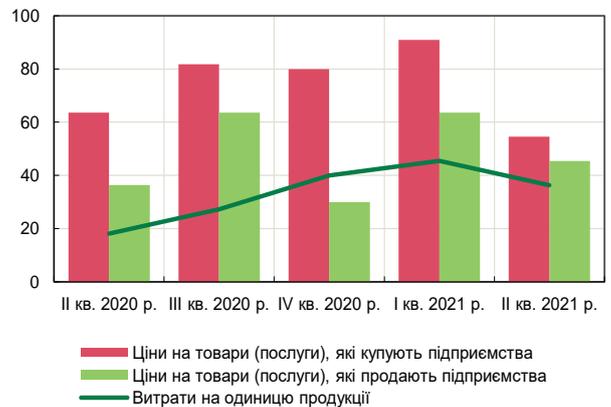
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

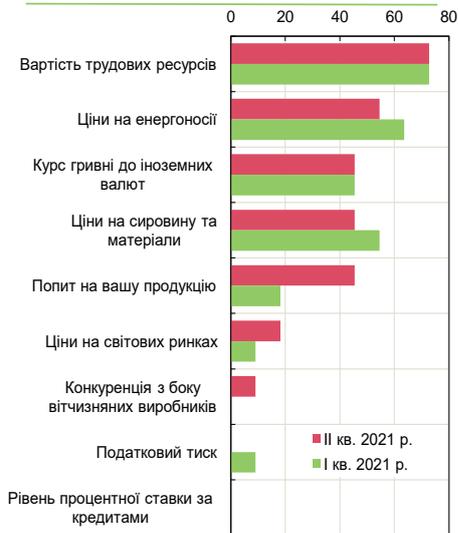
Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

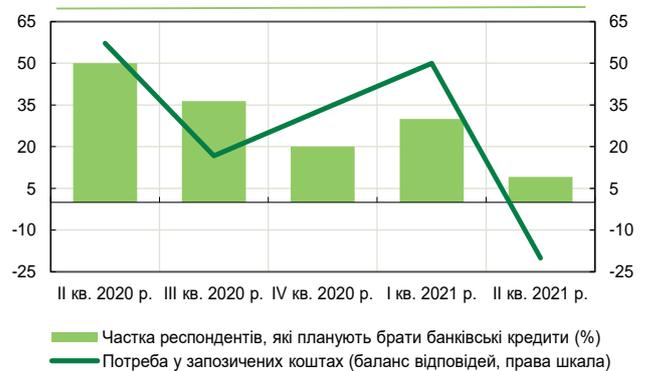
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

